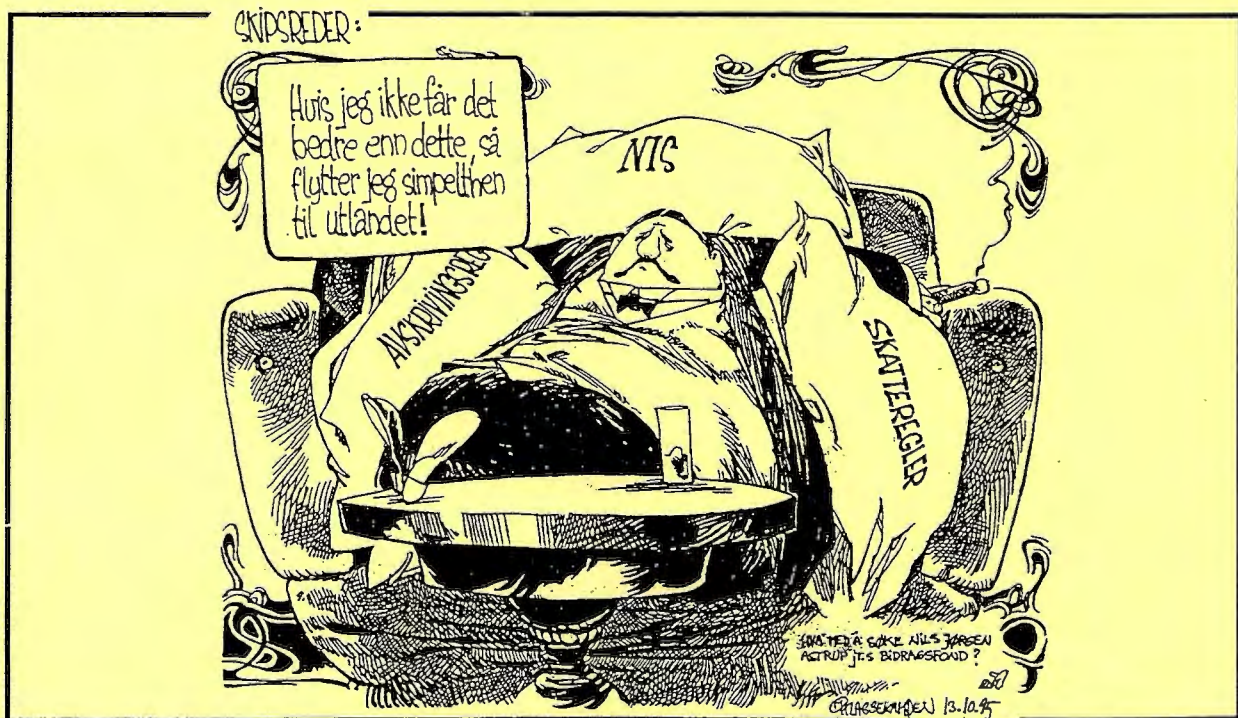

Det er ikke penger det står på,

men at kapitalistene ikke betaler skatt.

RVs forslag til statsbudsjettet for 1996

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	2
KJÆRE LESER!	3
INNLEDNING	4
VISS DE RIKE MÅTTE BETALE SKATT	4
MER SKATT FOR DE RIKE	5
MINDRE SKATT FOR DE FLESTE	6
52 MILLIARDER MER TIL STAT OG KOMMUNE	6
250 MILLIARDER	8
KRONER PÅ BOK	8
NEI TIL SÆRSKATT PÅ ALDER, SJUKDOM OG FUNKSJONSHEMMING	9
TILTAK MOT KRAVENE OM MÅTEHOLD	9
HEVING AV MINSTEPENSJONENE. INGEN SVEKKING AV SJUKELØNNA	10
ARBEIDSLØSHETA	10
6-TIMERSDAG NÅ.	10
ENEFORSØRGERNES RETTIGHETER.	11
INGEN LIKELØNN UTEN KVINNELØNNSPOTT	11
FLERE FORSØK MED 6-TIMERSDAG I 1996.	12
GRATIS BARNEHAGER OG ØKT BARNETRYGD	13
FATTIGE KOMMUNER BETYR DÅRLIGERE HVERDAG	14
NYE OPPGAVER UTEN NYE BEVILGNINGER	15
INNSTRAMNINGENE RAMMER KVINNER VÆRST	16
MER TIL SJUKEHJEM, SJUKEHUS OG PSYKIATRI	17
IKKE EI KRONE - IKKE EN MANN TIL IMPERIALISTISKE MILITÆRAKSJONER.	18
ALT FOR SMÅ SKOLEBEVILGNINGER	18
6-ÅRINGSREFORMEN	18
IT I NORSK UTDANNING	19
STUDIEFINANSIERING	19

SLETT U-LANDSGJELDA	19
INGEN NYE STILLINGER TIL FAREMOS POLITISTYRKER	20
POST OG JERNBANE - MOT APs PRIVATISERING	20
FLYKTNINGSPOLITIKK	20
ALLSIDIG NÆRINGSPOLITIKK	21
MILJØPOLITIKK	22
ENØK OG ALTERNATIV ENERGI JA - ATOMKRAFT NEI.	22
NEI TIL VEI I VERNA NATUR.	23
RVs VIDERE ARBEID MED STATSBUJSJETTET.	24
VIRKNING PÅ KOMMUNESEKTOREN AV RØD VALGALLIANSES BUDSJETT (I MILLIARDER KR)	25
BUDSJETTIVIRKNINGER AV RØD VALGALLIANSES FORSLAG (I MILLIARDER KR)	26
ERLING FOLKVOARDS INNLEGG I DAGBLADET 1.NOVEMBER	27

KJÆRE LESER!

Vi som til daglig steller med Rød Valgallianses Stortingsarbeid tror at dette heftet vil være nyttig for mange flere enn de som deler vårt partipolitiske syn. Ganske enkelt fordi så mange blir møtt med det evige politikervaret at det ikke finnes penger, når de reiser velferdskrav eller lønnskrav. Vi er så ubeskjedne at vi tror både de som er aktive i idrettslag, de som slåss for en anstendig eldreomsorg, de som står på for at kvinner skal få samme lønn som menn for samme arbeid og mange, mange flere vil finne noe nyttig her.

Heftet inneholder det som er resultatet etter første etappe i RV s arbeid med statsbudsjettforslaget for 1996. (Viss vi skal bruke Stortingsspråket, er dette heftet et særtrykk av RV s fraksjonsmerknad i Budsjettinnstilling S. I for 1995-96 fra Finanskomiteen). Vi bestemte oss i august for at vi skulle konsentrere oss om skattepolitikk. Vi ønsket å undersøke om det går an å skaffe mere penger til fellesformål, dersom de virkelige rike blir skattlagt på samme måte som vanlige lønnstakere, arbeidsledige og pensjonister. - Svarene vi har kommet fram til, har overraska oss. Du finner mer om dette i kapitlet som heter Viss de rike måtte betale skatt.

Vi har tatt utgangspunkt i den verdiskapinga som skjer i Norge i dag, slik den beskrives i statistikk som er offentlig tilgjengelig. Og så har vi fått beregna hvilke skatteinntekter stat og kommune kunne få hvis kapitalistene måtte betale skatt på samme måte som lønnstakere.

Vi jobber videre med skattepolitikken. I løpet av høsten gir RV ut et grundigere hefte som forteller enda mer om hvem som betaler skatt, hvem som ikke gjør det - og hvordan dette kan forandres.

Summen av de forslagene til budsjettendringer som vi beskriver i dette heftet, er slik at utgiftssida og inntektssida i statens budsjett endres like mye. Hvis vi skal uttrykke oss på Stortingsspråket, betyr dette at RV og Regjeringa har samme «budsjettbalanse», dvs. et budsjettoverskudd på 10,6 milliarder kroner.

Det du leser i dette heftet, viser hvilke ressurser som finnes til å løse viktige velferdsoppgaver, og som kunne tas inn i statskassa til nettopp slike formål, dersom kapitalistene hadde godtatt en litt mindre urettferdig fordeling av skattebyrdene. Forslaga våre peker ut en retning som er mulig, når vi tar utgangspunkt i dagens verdiskaping i Norge. Men dette forutsetter at fagbevegelsen, kvinnebevegelsen og mange flere bruker all sin kraft til å kjempe fram en politisk endring i nettopp den retning.

Det er ikke penger det står på!

Du er velkommen til å ta kontakt med RV s Stortingsgruppe. Tlf. 22 31 33 21. Telefax 22 31 38 48. E-post:

G=maren;S=rismyhr;O=st;P=dep;A=T
ELEMAX;C=NO; Eventuelt

maren.rismyhr@st.dep. telemax.no

Postadresse: 0026 Stortinget.

Bestill gjerne flere av dette heftet. Spre det og kopier det der du finner det hensiktsmessig - og gi oss gjerne tilbakemeldinger om hva som er ålreit og hva som mangler.

Stortinget 2. november 1995

INNLEDNING

Vanligvis resulterer Stortingets behandling av regjeringens statsbudsjettforslag bare i svært små endringer. RV har i begynnelsen av arbeidet med budsjettet lagt hovedvekten på å påvise hva som er mulig hvis også den rike overklassen ble nødt til å betale skatt på omtrent samme måte som lønnstakere og pensjonister. Denne fraksjonsmerknaden beskriver en del av disse mulighetene.

Regjeringens forslag til 1991-budsjett er et ledd i Arbeiderpartiets strev for å undergrave folkeavstemningen som sa nei til EU-medlemskap. RV vil stemme mot bevilgninger som er en del av EU-tilpasninga og arbeider for at Norge skal si opp EØS-avtalen som på mange felter flytter avgjørelsesmyndighet fra Norge og til Brussel.

VISS DE RIKE MÅTTE

BETALE SKATT

Det er på høy tid å forandre skattereglene i Norge slik alle skal betale skatt etter evne. I dag er det stikk motsatt. RVs viktigste endringsforslag til statsbudsjettet for 1996 handler derfor om skatt. Skal vi få en skattepolitikk som er tilnærma rettferdig, må vi for det første skattlegge de svære inntektene og formuene som i dag er fritatt.

For det andre må vi avvikle de nye særskattene på sjukdom og funksjonshemming - egenandelene - som har svulma voldsomt opp de siste åra. RV foreslår å endre lover og regler, slik at pensjonister og lønnstakere som har dårligst råd, skal betale mindre enn i dag. Samtidig foreslår RV en del skatteskjerpelser for de som er svært rike. Ingen av

de rike vil bli ruinert om RVs forslag ble vedtatt. De vil ikke en gang miste rikdommen sin. De ville bare bli nødt til å yte litt til samfunnets felleskasse. RV vil ha slutt på at Norge skal være et skatteparadis for de store kapitalistene.

RV mener det er urimelig at aksjonærer ikke betaler ett øre i skatt av det aksjeutbyttet de får utbetalt, men likevel står oppført i ligningsprotokollen som om de betalte skatt. Det grelleste av de kjente eksemplene denne høsten er en Bærumsskipsreder som i fjor innkasserte 116 mill. kr. i aksjeutbytte fra et av sine aksjeselskaper. Han betalte ikke ett øre skatt av denne inntekta. Likevel står det i likningsprotokollen for Bærum at han betalte 45,1 mill. kr. skatt av aksjeutbyttet! Han fikk stor medieomtale som Bærumss største skattyter! Ligningsprotokollen er altså falsk, men lovlig. Dette skyldes at Stortinget har vedtatt en komplisert bestemmelse om *at ligningsprotokollene skal føres slik at det ser ut som om aksjonærene betaler skatt*. Formålet med bestemmelsen er å skjule nullskattytere.

RV mener det er urimelig at inntekt fra andres arbeid - som misvisende kalles for kapitalinntekt - beskattes mye lavere enn inntekt fra eget arbeid. Skattereglene er i dag slik at viss en person øker sin skattbare årsinntekt med 1000 kr. så fører det til størst skatteøkning for de som lever av inntekt fra sitt eget arbeid.

En hjemmehjelper med årsinntekt på 149 000 kroner må betale 358 kroner i skatt av en inntektsøkning på 1000 kroner. En smelteverksarbeider med årsinntekt på 249 000 kroner må betale 495 kroner i skatt av samme inntektsøkning. Men en spekulant som tjener 865 000 kroner på gambling med verdier som er skapt av andres arbeid, får maksimalt

280 kroner skatt av en inntektsøkning på 1000 kroner. Viss 1000-lappen hans er aksjeutbytte, blir det ikke skatteøkning i det hele tatt. Og viss det er snakk om gevinst ved aksjesalg, vil han ofte kunne få til en *reduksjon* av skatten sin, ved hjelp av de såkalte RISK-reglene.

RV foreslår lov- og regelendringer slik at det som kalles kapitalinntekt, blir skattlagt omtrent på samme måte som arbeidsinntekt. Det betyr bl.a. at det må betales vanlig inntektsskatt og medlemsavgift til folketrygda av aksjeutbytte og renteinntekter.

RV mener det er urimelig at en minstepensjonist som i tillegg til pensjonen tjener 10 - 15 000 i året som avisbud, må betale over halvparten av ekstrainntekta i skatt. RV vil endre den bestemmelsen i skatteloven som er årsak til at denne gruppa av de nest fattigste, er de som har aller høyest marginalskatt.

RV mener det er urimelig at særfradraget som alders- og uførepensjonister får oppført på skatteseddelen sin, er en ren bløff for mange tusen med lave pensjoner.

RV vil fjerne den bestemmelsen i skatteloven som er årsak til at særfradraget er verdiløst for tusener av de nest fattigste pensjonistene, dvs. de som har litt mer enn minstepensjon.

RV mener det er urimelig at formuesskatten skal være en frivillig sak for de rike, mens den kreves inn krone for krone fra lønnstakere og pensjonister som har noen sparepenger i banken. Årsaken til at det er slik er bl.a. regelen som sier at formue i form av aksjer bare skal beskattes for en brøkdel av sin virkelige verdi. Aksjer i selskaper som ikke er børsnotert, skattlegges i dag for mindre enn 1/3 av sin skattemessige verdi, som allerede på forhånd er sterkt redusert! Slik «forsvinner» omkring 100 milliarder

av de rikes formuer. Det finnes mange flere smutthull for å fjerne de store formuene. For de som har millionformuer er det derfor en enkel sak å slippe unna all formuesskatt, hvis de bare betaler en skattejurist for å se til at formuens forsvinningsnummer foregår på lovlig måte. RV foreslår derfor at aksjer skal bli formuesbeskattet etter sin verdi, slik som bankinnskudd blir.

MER SKATT FOR DE RIKE

De viktigste **skatteskjerpelsene** RV foreslår for de svært rike er:

Aksjeselskaper skal betale 20 prosent statsskatt av sitt overskudd i tillegg til nåværende kommuneskatt på 28 prosent. Da blir aksjeselskapene beskattet omtrent slik som før den store skattereformen i 1992.

Personer som har en svært høy inntekt, skal betale en toppskatt på 20 prosent av den delen av inntekten som overstiger 500 000 kroner. Dette er 6,3 prosent høyere skatt på denne delen av inntekten enn det Regjeringen foreslår.

Formuesskatten for de rike skal skjerpes slik at den blir 0,8 prosent av den første millionen, 2 prosent av de neste to millionene og 5 prosent av det overskytende beløpet.

Aksjeutbytte og gevinster ved aksjesalg skal inntektsbeskattes på samme måte som lønnsinntekt. Finansdepartementet anslår at den samlede utbetalingen av skattefritt aksjeutbytte til aksjonærer i norske, ikke-statlige selskaper utgjorde 17,6 milliarder kroner i 1994 og 19,7 milliarder kroner i 1995.

Personer som har kapitalinntekt - dvs. renteinntekter og aksjeutbytte - skal betale toppskatt av bruttoinntekten etter samme regler som gjelder for lønnsinntekt.

RV ser ingen rimelig grunn til at inntekt fra *andres* arbeid skal være fritatt for betaling av medlemsavgift til folketrygden. RV foreslår at kapitalinntekt - dvs. renter og aksjeutbytte - skal behandles på samme måte som lønnsinntekt, dvs. 7,8 prosent medlemsavgift til folketrygda. RV foreslår de lovendringene som trengs for å få til dette.

MINDRE SKATT FOR DE FLESTE

De viktigste **skattelettelsene** RV foreslår for vanlige lønnstakere og pensjonister er fjerning av egenandelene for det som kalles hjemmebaserte tjenester, dvs. hjemmehjelp, hjemmesykepleie osv.

En økning av det skattefrie formuesbeløpet til 400 000 kroner i klasse 0 og 1 og til 500 000 kroner i klasse 2, slik at de som eier en vanlig bolig og litt sparepenger slipper å betale formuesskatt.

En endring av skatteloven slik at særfradraget for alders- og uførepensjonister m.fl. får den skattereduserende virkningen som det er tiltenkt, også for de som bare har en liten inntekt utenom minstepensjonen.

En endring av skatteloven slik at pensjonister som har inntekt mellom 64 700 kroner og ca. 125 000 kroner, ikke i noe tilfelle må betale mer enn 40 prosent skatt av den delen av inntekten som overstiger den skattefrie inntekta på 64 700 kr. Etter gjeldende lov må de betale inntil 55 prosent!

Det er det menneskelige arbeidet som skaper alle nye verdier. I Norge er verdiskapinga nå mindre enn den burde vært, fordi arbeidsledigheta fortsatt er svært, svært høy.

RVs skatteforslag tar utgangspunkt i den verdiskapinga vi har nå og de inntektene denne verdiskapinga skaper. Vi har tatt dagens inntekter og fortjenester for gitt, og så har vi beregnet hvordan

virkingen ville bli hvis også de som er svært rike måtte betale skatt etter omtrent samme regler som det som gjelder lønnsinntekter.

52 MILLIARDER MER TIL STAT OG KOMMUNE

Dette er tallene som viser statens og kommunenes inntektsøkninger som følge av RV-forslagene, regnet i milliarder kroner:

	Stat	Komm/ fylke
Økt formuesskatt	8,0 mrd	1,0 mrd
Inntektskatt aksjeutbytte	1,4 mrd	4,2 mrd
Inntektsskatt aksjegevinst	2,1 mrd	6,3 mrd
Skjerpet skatt på høye inntekter	22,0 mrd	
20% statskatt på A/S'er	12,6 mrd	
Sum	46,1 mrd	11,5 mrd

Fra disse beløpene må vi trekke de inntektene som stat og kommune mister på grunn av de skattelettelsene RV foreslår. Etter de beregninger Finansdepartementet har foretatt for oss, er «prislappen» slik for de viktigste av

RVs skattelettforslag, regnet i milliarder kroner:

	Skattelette
Fjerne særskatt på hjemmehjelp og hjemmesykepleie	0,3 mrd
Heving av skattefritt formuesbeløp til 400 000 (klasse 1) og til 500 000 (klasse 2).	2,4 mrd
Endre særfradragsreglene slik at det reduserer skattefradraget for de dårligst stilte pensjonistene	1,5 mrd
Redusere marginalskatten for pensjonister	1,6 mrd
Sum reduserte inntekter for stat og kommuner	5,8 mrd

Nettovirkninga blir altså en økning i det offentliges skatteinntekter i størrelsesorden 52 milliarder kroner.

RV foreslår også å la kommuner og fylker beholde like stor del av skatteinntektene som de hadde i 1993. Det betyr at 7,7 milliarder av den statlige inntektsøkningen flyttes over til kommuner og fylker.

Dvs. at sluttsummen av RVs forslag blir ca. 32,6 milliarder mer til staten og ca. 19,2 milliarder mer til kommuner og fylker enn det som er regjeringens opplegg for 1996. Noen av disse beregningene er usikre, men tallene viser hvilken størrelsesorden det handler om.

Dette viser at verken kommuner eller stat behøver å bli fattige fordi om vi reduserer rovdrifta på oljeressursene i Nordsjøen kraftig. Viss den rike overklassen måtte betale skatt etter disse nokså forsiktige RV-forslagene, så vil ingen av dem lide noen sosial nød. Med eierinntekter i Norge på omkring 250 milliarder kroner pr. år, tåler kapitalistene en skatteøkning på litt over 50 milli-

arder. Men de ville få en viss reduksjon i sin rikdom og overflod. Og resultatet av den samfunnsmessige verdiskapinga ville bli fordelt på en litt mer rettferdig måte enn før.

Disse RV-forslagene antyder hva som er mulig hvis de verdiene som norske arbeidere skaper, blir fordelt på en litt mindre urettferdig måte enn i dag.

RV er for å avskaffe selve det kapitalistiske utbyttingssystemet som gjør at noen få gjør seg rike på de manges arbeid. RV er for å ta fra kapitalistene deres «rett» til å berike seg slik de gjør i dag. Men det er ikke dette som er innholdet i RVs skatteforslag for 1996. Disse forslagene betyr egentlig ikke annet enn at også de svært rike skal betale skatt av inntektene sine.

Ettersom storkapitalen i Norge har skaffet seg retten til fri kapitalbevegelse inn og ut av landet, vil de selvsagt prøve å stikke av med kapitalen sin til andre land, om slike forslag får brei tilslutning. De vil true med å stikke av til andre land der storkapitalen på tilsvarende måte bruker makten sin til å skaffe seg skattemessige særfordeler. Derfor vil RV at Norge skal si opp EØS-avtalen, som gjør det vanskelig å ta selv de minste skritt i retning et mer rettferdig skattesystem. Men så lenge storkapitalen sitter med makta og stadig kan lage seg nye smutthull, får vi ikke gjort slutt på at det er arbeidsfolk som må bære byrdene for de rike.

Det som trengs er at lønnstakere, arbeidsløse og pensjonister legger til side mange konflikter og uenigheter som er underordnet sammenlignet med dette, slik at vi kan samle oss til felles handling mot dette mektige sjiktet av rike snyltere.

250 MILLIARDER

KRONER PÅ BOK

Når Thorbjørn Jagland sier i trontaledebatten at «vi har brukt usikkerheten om oljeprisene som et argument for å sette penger på bok, og ikke begynne å røre ved det **vesle overskuddet** som vi har klart å få opp», prøver han å skape et bilde av at det er dårlige tider i norske statsfinanser, at det er først i år det skal settes av penger til et oljefond.

RV mener dette er et spill for å under slå at staten faktisk har en stor nettoformue allerede. I nasjonalbudsjettet opplyser regjeringa sjøl at den norske statens nettoformue 1. januar i år var på hele 236 milliarder kroner. Denne enorme formuen er investert eller plassert på forskjellige måter i inn- og utland. Om trent 100 milliarder er kortsiktige plasseringer, dvs. at pengene er lett tilgjengelig om staten ønsker å bruke dem. Denne svært store statsformuen er bygd opp gjennom mange år med store statsoverskudd. Det var bare noen år nå først på 90-tallet at statsbudsjettet viste underskudd. De 10,6 milliarder til et «Oljefond» som det er snakket så mye om i forbindelse med lanseringen av statsbudsjettet, utgjør altså mindre enn 5 prosent av den formuen som staten allerede har lagt seg opp.

Årsaken til at Norge er et av verdens rikeste land er oljeressursene. RV mener at forvaltningen av denne ressursen i dag er totalt uansvarlig:

Vår generasjon tar seg en eksklusiv rett på vegne av framtidige generasjoner til å forbruke denne ressursen.

Mens verdenssamfunnet kjemper for å få ned CO₂-utslippet for å stanse drivhuseffekten, fører den norske oljeproduksjonen til økte utslipp.

Produksjonen økes mens oljeprisene er på vei ned.

Vi tror ikke på Regjeringa når de hevder at de gjør dette for å sikre framtidens pensjoner. Hvis det var det som var målet deres, var det langt mer logisk å ha oljen i reservoarene og produsere når det blir behov for det.

RV mener oljeutvinningstempoet holdes så høyt for å skape et overskudd som kan investeres i de deler av verden der avkastninga er størst.

Den norske regjeringa arbeider planmessig for at både statlige og private norske bedrifter skal ekspandere og investere i utlandet. På det viset vil de kanskje finansiere framtidige pensjoner ved å ta fra den verdiskapninga som utføres av arbeidere i andre land? Vi tviler ikke på at de vil utbytte andre lands arbeidere.

Men hvorfor skal vi tro at de norske kapitalister og makthavere er snillere om 35 år, i 2030 enn i dag? Hvorfor skal vi tro at de da vil være villig til å bruke penger på pensjoner og folkets velferd, når de i dag hele tida kjemper for å skjære ned på akkurat den slags formål?

For eksempel foreslår regjeringa i velferdsmeldinga å redusere aleineforsørgernes rettigheter for å spare inn 400 millioner kroner årlig.
(Velferdsmeldinga side 129).

NEI TIL SÆRSKATT PÅ ALDER, SJUKDOM OG FUNKSJONSHEMMING

Med ett unntak, fører stat og kommune nøye regnskap med skatteinntektene. Det blir ikke ført noe regnskap for den særskatten som gamle, sjuke og funksjonshemmede må betale i form av egenandeler for helse- og sosialtjenester. RV har bedt om å få tallene på bordet, men har bare fått et ufullstendig materiale. Ut fra opplysninger fra Sosialdepartementet (basert på tallmateriale fra 1988 og 1993) utgjør denne særskatten over 10 milliarder kr årlig (forsiktig anslått). Dette er **mer** enn det staten tar inn på formuesskatt og den såkalte toppskatten på høye inntekter (9,3 milliarder) og det tilsvarer til sammenligning nær 50 pst. av statens samla skatteinntekter fra petroleumsvirksomheten (21,8 milliarder) ved årsskiftet 1993/94 var det 51 pst. av kommunene som krevde egenandel for hjemmesykepleie. Og stadig flere kommuner følger opp. I 1995 er det 63 pst. av kommunene som har en slik særskatt på hjemmesykepleie. Samtidig med at stadig flere brukere betaler egenandeler går bruken av hjemmetjenestene ned. Mange må si fra seg nødvendig kommunal hjelp fordi det blir for dyrt.

Kraftig økte egenandeler for behandlingsreiser til utlandet fører til at mange ikke får nødvendig medisinsk behandling. Egenandelen på 2 100 kr blir for høy. Blant revmatikerne, som er en av de største pasientgruppene for behandlingsreiser, er 75 pst av dem som reiser, uføretrygda eller går på attføring.

RV foreslår:

Bort med egenandelene på hjemmetjenester (hjemmehjelp og hjemmesykepleie). 300 mill kr. i kompensasjon til

kommunene for merutgiftene.

Bort med egenandelen på behandlingsreiser til utlandet. Staten må dekke de 3,3 millionene som nå betales inn i særskatt på nødvendig medisinsk behandling.

TILTAK MOT KRAVENE OM MÅTEHOLD

NHO-president og Kværnerdirektør Didrik Schnitlers fordekte opsjonsfortjeneste på 6,6 millioner kroner i 1994 - i tillegg til den ordinære milliongasjen hans - er bare ett av svært mange eksempler på at kravene om moderasjon og måtehold ikke gjelder for de som har mest fra før. *Økonomisk Rapport* har regna ut at toppledelsen i Kværner-konsernet - som ingen skal tro er enestående - på denne måten har bevilget seg selv gaver til en verdi av over 100 millioner kroner. Likevel sier Arbeiderpartiet fortsatt nei til RV s to år gamle forslag om forbud mot slike opsjonsavtaler.

Staten har i dag 450 toppledere med spesialavtaler. De har ei såkalt basislønn på opptil 530 000 og personlige tillegg som i snitt er på 45 571 kroner. RV foreslår å fjerne disse særordningene og gi dem ei årslønn på 300 000 kroner. RV foreslår også et kutt på gjennomsnittlig 20 prosent i lønningene i alle statlige stillinger over lønnstrinn 40, dvs. de som har ei lønn på over 259 000 kroner. Det skal gjennomføres slik at de høyest lønte får de prosentvis største kutt, og slik at ingen skal ha årslønn over 300 000 kroner. RV foreslår at statsrådene og deres mange politiske sekretærer og rådgivere skal lønnes i lønnstrinn 27 som er litt over 200 000 kr. De ville ha lettere for å forstå vanlige

folks hverdagslige problemer viss de selv hadde en slik inntekt.

HEVING AV MINSTEPENSJONENE. INGEN SVEKKING AV SJUKELØNNA

RV går mot ethvert forslag om å svekke sjukelønnsordningene. Kampanjene for å få ned sykefraværet bidrar til å skyve eldre, funksjonshemmede og andre med små eller store helseproblemer ut av arbeidslivet. Sykefraværet er nå så lavt at bedriftene snart bare har plass for de 100 prosent friske og effektive.

RV går inn for en kraftig økning av alderspensjoner og uføretrygd for minstepensjonister og pensjonister med lav tilleggspensjon. Som et første skritt i 1996 foreslår RV en 20 prosents økning ved å øke særtillegget. Den samla pensjonsøkninga blir på 4,91 milliarder kroner.

Innstramningene i reglene for uføretrygd rammer kvinner særlig hardt. Mange blir tvunget over på sosialhjelp eller til å bli forsørga av familien. Regjeringas målsetting er «å sørge for at regelverket bidrar til å sikre fortsatt lav uføretilgang», dvs at det er fare for nye innstramminger i retten til uføretrygd. RV foreslår en lovendring for å få opphevet de kvinnediskriminerende innstrammingsreglene som ble vedtatt i 1991.

ARBEIDSLØSHETA

Regjeringas politikk mot arbeidsløsheten er en kampanje med store ord og tomt snakk, men svært små resultater. I april 1991 uttalte Thorbjørn Jagland at det ville være mulig å gjenreise full sysselsetting i løpet av en tre til fem års periode. Nå - et halvt år før femårsfristen løper ut - er det

fortsatt omlag 3 500 flere arbeidsløse enn i april 1991. Sannheten er at høy ledighet er et effektivt virkemiddel i Regjeringas pris- og kostnadspolitik. Den høye arbeidsløsheten gir Regjeringa et godt utgangspunkt for å gjennomføre EUs sysselsettingspolitikk i Norge: Mer fleksibel arbeidstid, mer skift- og deltidsarbeid, lønnsnedslag for unge arbeidstakere, mindre muligheter for førtidspensjonering og angrep på rettighetene til de arbeidsløse.

Regjeringas politikk er et direkte angrep på arbeiderklassens rettigheter og vilkår. RV vil slåss for de fagorganisertes rettigheter. Vi går mot privatisering som fører til rasjonalisering og utstøting av eldre arbeidstakere. RV vil styrke offentlig sektor og bruke tiltaks milliardene til nye stillinger i kommunene. RV krever:

6-TIMERSDAG NÅ.

Regjeringa kjører stadig fram påstander om at gode trygderettigheter for arbeidsløse fører til høy ledighet. RV mener at trygderettighetene for arbeidsløse er skammelig dårlige og fører til uverdige forhold for de langtidsledige. Mange mister etterhvert rettighetene til A-trygd og må gå den tunge veien til sosialkontoret. RV har lagt fram eget forslag om å fjerne 80-ukers begrensninga i ledighetstrygden og innføre rett til A-trygd uten tidsbegrensninger så lenge den arbeidsløse ikke har mulighet til å få ordinært arbeid. RV har også foreslått rett til frivillig pensjonering fra fylte 60 år. Vi foreslår å heve dagpengesatsene til et nivå som sikrer de arbeidsløse 90 pst. av tidligere arbeidsinntekt (for inntekter under 6 G dvs ca 235 000 kr). RV foreslår å oppheve den såkalte 40 prosentregelen som fører til at mange deltidsarbeidsløse ikke får rett til A-trygd. Denne

regelen rammer spesielt kvinner. RV vil også gi arbeidsløse rett til skolegang og studier mens de går ledige.

ENEFORSØRGERNES RETTIGHETER.

Når regjeringa omtaler det de kaller «en trygg økonomisk og sosial situasjon for barnefamilien», nevnes ikke familiene med én forsørger med ett ord. Det er en stor utfordring å være eneforsørger, særlig i småbarnsperioden. Avlastningsordninger fins ikke. Eneforsørgerne er prisgitt venner og familie. Mange kvinner har skiftarbeid og må jobbe om natta, men det er forsvinnende få nattåpne barnehager, sjøl om eneforsørgere vil være avhengig av det. Barnevaktordninger finnes ikke. Blir du syk, har du ikke rett på hjemmehjelp. Om du ikke har fått søvn på grunn av nattevåking og ikke har noen til å avløse, har du ingen rett til avlastning. RV mener det må skapes nye serviceordninger slik at også eneforsørgerfamilien kan få en trygg økonomisk og sosial situasjon.

I Velferdsmeldinga varsler regjeringa det stikk motsatte: Harde kutt for eneforsørgere. Regjeringa vil stoppe overgangsstønad etter tre år og spare inn 400 millioner årlig. Overgangsstønad for enslige forsørgere er på 61 518 kr pr år. Overgangsstønad til 107 eneforsørgere tilsvarer det beløpet NHO-presidenten og Kværner-direktøren Didrik Schnitler i 1994 fikk som et ekstra «stå på-tillegg» ved opsjonshandel.

37 pst av dem som får overgangsstønad, må ha sosialhjelp i tillegg for å klare seg. Dette er uverdigg. RV foreslår som et første skritt, å øke overgangsstønad med 20 prosent. Den totale økningen blir på 586 millioner.

Staten har spart 39 mill. kroner fra 1993 til 1994 på utgifter til utdanningsstønad. Dette skyldes for en stor del innstramning i reglene for utdanningsstøtte. Men strenge opptaksvilkår ved universitet/høgskoler og det at Reform 94 stenger voksne søkere ute fra videregående skole, har også virket inn. Regjeringa krever at eneforsørgerne skal i jobb, men gjør det samtidig svært vanskelig å ta utdanning. RV foreslår å gjeninnføre de reglene for dekning av boutgifter og skolebøker som gjaldt i 1992.

INGEN LIKELØNN UTEN KVINNELØNNSPOTT

Sjøl om kvinners arbeid, både betalt og ubetalt, utgjør en viktig del av norsk økonomi, er den økonomiske utbyttinga av kvinner ikke nevnt med ett ord i regjeringas nasjonalbudsjett. De skjuler kvinnenens innsats når de setter opp regnskap for norsk økonomi.

Kvinner tjener altfor lite. De tyngste kvinneyrkene som hjemmehjelpere, hjelpepleiere og renholdere er blant de lavest lønte. Etter å ha vært 10 år i jobb ligger et flertall av kvinnene på ei årslønn mellom 155 og 180 000 kroner. Dette gjelder kvinner i handel, vanlige kontorjobber, gjennomsnittet av kvinner i industrien og kvinner på høgskolestigen som førskolelærere, sjukepleiere, bibliotekarer osv i vanlige jobber. Nesten halvparten av alle yrkesaktive kvinner er lavtlønna: De har ei årslønn under 85 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Etter RVs mening går det altfor sakte framover. I 1990 hadde menn i gjennomsnitt dobbelt så mye penger til disposisjon som kvinner, viss vi ser på den inntekta som blir oppgitt i sjølmeldinga.

Utviklinga har i følge Statistisk sentralbyrå vært slik:

I 1990 var kvinnes gjennomsnittsinntekt 50,5 % av menns inntekt.

I 1991 var kvinnes gjennomsnittsinntekt 54 % av menns inntekt.

I 1992 var kvinnes gjennomsnittsinntekt 54,3 % av menns inntekt.

I 1993 var kvinnes gjennomsnittsinntekt 55 % av menns inntekt.

Med denne farten er det ikke rart kvinnene blir utålmodige!

Kravet om høyere kvinnelønn har spredt seg i fagbevegelsen og vokst i styrke det siste året. Etterhvert må alle forholde seg til begrep som kvinnelønn og likelønn. Foran fjorårets mellomoppgjør ble til og med LO-ledelsen, moderasjonslinjas beskytter, tvunget til å forholde seg til kvinnes krav. Både regjeringa og LO-ledelsen sier de er fornøyd med at likelønn er «satt på dagsordenen», men de vil ikke gi kvinnene penger utover det «partene» kan få til innen moderasjonslinjas grenser. Men kvinnene vil ha pengene på lønnslisten, ikke på regjeringas og LO-ledelsens dagsorden. LOs moderasjonslinjefart er alt for lav for kvinnene. «Hev kvinnelønna, spreng rammene, nei til moderasjon!» er kvinnekravet som reises på tvers av alle organisasjoner, og de krever at Storting og regjering legger penger i potten.

Seinest dagen da statsbudsjettet blei lagt fram, markerte kvinnefagforeninger med et tredvetalls fagforeningsfaner dette kravet utafør Stortinget: De utfordret partiene til å ta ansvar ved å sette av en kvinnepotte på statsbudsjettet. Dette er en forutsetning for at kvinnelønna kan heves kraftig ved tariffoppgjøret 1996, sa de, og pekte på at med dagens fart blir det ikke likelønn før langt ut i neste århundre. De krevde at ingen skal tjene

under 165 000 kroner i året, og at også kvinner må få uttelling for utdanning og kompetanse på lik linje med menn.

RV tar i mot denne utfordringa og vil fremme følgende forslag:

«Det settes av en pott på 3 307 mill. kroner til heving av kvinnelønna i forbindelse med tariffoppgjøret 1996. Dette fordeles med 935 mill. kroner til heving av minstelønna i stat og kommune til 165 000 kroner fra 1. mai 1996 og 2 372 mill. kroner til heving av lønna i kvinnedominerte yrker hvor kvinner ikke er gitt uttelling for utdanning og kompetanse fra samme dato.»

Syns du beløpet er høyt, så tenkt på at dette bare forteller hvor lavt kvinner er lønna sammenlikna med menn.

FLERE FORSØK MED 6-TIMERSDAG I 1996.

Det er på tide å komme i gang med flere forsøk med 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon. Derfor fremmer RV forslag om å sette av 200 mill. kroner til slike forsøk i 1996.

Samfunnet legger fortsatt hovedansvar for hus og omsorgsarbeid på kvinnene. Dette er innebygd i organiseringa av arbeids- og samfunnsliv. Sjøl om bortimot en halv million kvinner gikk ut i arbeidslivet på 70- og 80-tallet, og kvinner med små barn i større grad jobber heltid, har ikke kvinner fått mindre andel av ansvaret hjemme. Organiseringa av arbeidslivet har forandra seg lite. Det er kvinnene som har måttet tilpasse seg. Det krever ekstrem grad av fleksibilitet. I 1992 hadde 47,1 pst. kvinner deltidsarbeid.

Mange kvinner klarer rett og slett ikke å jobbe heltid. De har så mange andre oppgaver i hjem og familie at tida ikke

strekker til. I en del av omsorgsyrkene er arbeidet også så fysisk tungt og psykisk belastende at det er vanskelig å klare heltid. I hjelpepleieryrket er f eks 70 pst. på deltid. Disse yrkene påfører mange arbeidstakere muskel/ skjelettsjukdommer og altfor mange sliter seg ut og må søke uføretrygd.

I handel og i hotell- og restaurantbransjen utnyttes arbeidstakerne grovt ved at det opprettes mange deltidsstillinger, eller at mange bare går som «ekstra», det vil si at de blir oppringt når arbeidsgiveren mener det er behov for dem. Faste fulltidsstillinger unngås. Arbeiderne innkalles for å ta toppene når det er ekstra mye å gjøre. Denne fleksibiliseringen er et økende problem og skaper svært usikre vilkår for de ansatte. Mange trenger heltidsjobb, men får det ikke. De blir tvunget til å ta deltid eller til å sitte ved telefonen og vente på oppringning om noen timers jobb.

6-timers normalarbeidsdag vil kunne gi jobber til flere. Kvinner som i dag jobber deltid, vil kunne ta heltidsjobb med de rettigheter det medfører. 6-timersdagen vil bety mye for kvinners helse og trivsel. I pleie- og omsorgssektoren vil 6-timersdagen høyst sannsynlig bety kvalitetsheving for pasienter og andre tjenestemottakere.

Offentlige beregninger basert på tall fra 1990 har anslått verdiskapninga i det ulønna husholdsarbeidet til nesten 250 mrd. kroner. Dette er litt under 40 % av bruttonasjonalproduktet. Det er altså enorme verdier kvinnene ikke får økonomisk uttelling for. Samtidig vet vi at kvinner er grovt lønnsmessig diskriminert når de er i lønna arbeid. 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon vil gi flere full lønn. Etter RVs mening haster det med å komme i gang.

De 200 millionene RV foreslår brukt til forsøk neste år, vil gi penger til å starte minst to forsøk i hvert fylke. Vi har da tatt utgangspunkt i forsøk som er noe større enn det ene som er i gang i Oslo. RVs fylkestings- og kommunestyrerepresentanter vil arbeide for å følge opp rundt i landet.

GRATIS BARNEHAGER OG ØKT BARNETRYGD

I dag er egenandelen for barnehageplass så høy at mange med vanlig inntekt ikke har råd. RV foreslår 6,9 milliarder kroner til gratis barnehager på neste års budsjett. Dette vil dekke oppholdsavgiften for dem som har barnehageplass i dag.

Subsidiært vil RV støtte SVs forslag om 5 % økning av driftstilskuddet til kommunene. Dette koster 200 millioner.

I dag er det stor mangel på barnehageplasser. RV er for gratis barnehager til alle barn. En utbyggingsplan for full dekning for barn mellom 1 og 6 år fram til år 2000, vil koste 900 millioner pr år. I dag bygges det ikke plasser for barn mellom ½ og 1 år. Viss vi regner med et behov på 50 % for denne gruppa, og at disse plassene bygges ut fram til år 2000, trengs det i tillegg 100 millioner kr over statsbudsjettet årlig. RV foreslår derfor at 1 mrd. settes av til barnehagebygging på neste års budsjett.

Familiebarnehager er ikke noe fullverdig barnehagetilbud. I Grorud bydel i Oslo svarte bare én av 266 av ventelisteforeldrene at de ville foretrekke familiebarnehage. Regjeringa vil satse på familiebarnehager og private barnehager bare fordi det er billigere for staten. RV oppfordrer regjeringa til å snu og satse på kommunale barnehageplasser, ikke private barnehager og familiebarnehager.

Regjeringa skryter uhemmet av barnehagesatsninga si. I budsjettet sier regjeringa at det skal bli 16 000 nye barnehageplasser neste år. Det høres flott ut, men det viser seg at 14 000 av dem skal bli plasser for 6-åringer i skolen! Slik brukes barnehagebudsjettet for å få gjennomført prestisjeprosjektet Reform 97 som ble vedtatt trass i svært stor motstand. Regjeringas "satsing" koker da ned til 2000 nye barnehageplasser. Dette er ikke mye når vi vet at 10.000 står i barnehagekø bare i Oslo. Hvis disse plassene fordeler seg prosentvis som i 1994, vil 840 av de 2000 plassene bli private, og bare 1160 kommunale. 120 vil bli hos dagmamma i såkalte familiebarnehager.

Regjeringa legger om driftstilskuddet i årets budsjett. Dette ser veldig flott ut og framstilles som en satsing på driftstilskuddet til de små barna under tre år. Men omlegginga fører til at staten sparer ca. 20 mill kr på å ta driftstilskudd fra barna over 3 år. Regjeringa vil heller ikke prisjustere satsene fra forrige år. Der spares det ca. 53 mill. kr. Til sammen blir dette ca. 73 mill. kroner mindre til kommunene i tilskudd. Disse pengene må hentes inn andre steder viss barnehagetilbudet skal opprettholdes. Det betyr press på foreldrebetalinga.

Frekkest av alt er likevel stimuleringsstilskuddet (stimulering til bygging av nye barnehager) som fjernes helt! I fjor ble det bevilga 108 mill. kr til stimuleringsstilskudd. I år 0 kr. Alt er dratt inn for å få til 6-årsreformen i skolen!

Barnetrygda er en rettighet for alle som har barn. Forrige år tok regjeringa 133 mill barnetrygd kroner fra eneforsørgere med ny samboer. Dette skyldes at alle med ny mann i huset ble fratatt retten

eneforsørgere har, til trygd for ett barn ekstra. I 1996 vil regjeringa ta fra barnefamiliene 230 mill kroner ved ikke å prisregulere barnetrygda.

For mange familier er det et stort problem at barnetrygda opphører når barnet fyller 16 år. Utgiftene øker sterkt når ungdommene begynner på videregående skole, ikke minst er utgiftene til bøker en stor belastning for mange. RV foreslår at 1 180 mill kr settes av slik at barnetrygdordningen utvides til fylte 18 år. 230 mill kr til prisjustering av barnetrygda.

FATTIGE KOMMUNER BETYR DÅRLIGERE HVERDAG

Kommuneøkonomien bestemmer hverdagen for folk flest. Skoler, barnehager, sjukehus og eldreomsorg er kommunalt og fylkeskommunalt ansvar. Når kommuner og fylkeskommuner får dårligere vilkår merker folk det direkte på kroppen. Bare det rike mindretallet har råd til å kjøpe seg private tjenester isteden.. For alle andre - og spesielt for barn, sjuke og gamle - er det et avgjørende spørsmål hvor stor del av statsbudsjettet som settes av til kommunene og fylkeskommunene. Regjeringas strategi er å undergrave velferdsstaten gjennom å sultefore kommunene. RVs strategi er å forbedre velferdsstaten gjennom å styrke kommunenes økonomi.

0-vekst for andre år på rad.

Regjeringa har reklamert for statsbudsjettet for 1996 med store overskrifter om «mer til kommunene» og øremerka tilskudd til sjuke og gamle. Sannheten er at kommunesektoren får 0-vekst for andre året på rad. Hvordan henger dette sammen? Regjeringa følger et opplegg som er å gi med den ene handa og ta

igjen med den andre. Metoden er å redusere det kommunale skattøret dvs. at større del av skattepengene skal gå til staten i stedet for til kommuner og fylkeskommuner. Det hjelper lite at den andelen staten tar, formelt går inn i skattefordelingsfondet som fordeler midler til kommuner og fylkeskommuner med dårlig råd. Så lenge staten bruker en stadig større andel av skattefordelingsfondet til å finansiere statlige tilskudd til kommunene, kunne pengene like gjerne vært plassert rett i statskassa. I 1996 vil regjeringa trekke inn 2,1 milliarder kroner fra kommunene på denne måten. RV foreslår at det kommunale og fylkeskommunale skattøret (andelen kommunesektoren får av skatten) blir satt til henholdsvis 13,5 og 7 prosent, slik fordelinga var i 1993. Dette vil bety til sammen 7, 725 milliarder i økte skatteinntekter til kommuner og fylkeskommuner.

En kommune som f.eks. Fredrikstad taper 18 mill kr på Regjeringas forslag om 0,5 prosents reduksjon av det kommunale skattøret for 1996. Dette tilsvarer driften av 57 sykehjemsplasser. Hvis RVs forslag om kommunalt skattøre på 1993 nivå ble vedtatt ville Fredrikstad kommune få en merinntekt på ca 66 mill kroner i forhold til regjeringas forslag. Dette ville langt på vei være tilstrekkelig til å dekke behovet for sykehjemsplasser, gjøre slutt på de uverdige forholda med små og trange flersengsrom og få slutt på den grove omsorgssvikten som det har vært flere eksempler på i kommunen. En stor kommune som Oslo taper 198 mill kroner på Regjeringas forslag til skattøre for 1996. Dette tilsvarer omtrent driften av 70 tre-avdelingsbarnehager og 400 sykehjemsplasser. I Oslo er køene lange både til barnehage og sjukehjem. Innstrammainga vil bli brukt som argu-

ment for enda mer omfattende privatisering av barnehagene. Av nye barnehageplasser i Oslo de 4 siste åra er over 73 pst. private.

NYE OPPGAVER UTEN NYE BEVILGNINGER

Regjeringa pålegger kommunene en rekke nye oppgaver, men gir dem ikke en øre mer å rutte med. Når de samla overføringene til kommuner og fylkeskommuner blir stående på samme lave nivå som før, hjelper det lite at Regjeringa øremerker tilskudd til styrking av eldreomsorgen, sjukehus og 6-årsreformen. Den faktiske virkninga blir at kommunene får mindre penger til de områdene hvor det ikke blir gitt øremerka ekstratilskudd. Dette betyr at det er kommunenes egne innbyggere som må betale regninga for regjeringas skryteprosjekter. Resultatet kan bli at ekstrabevilgningene til 6-årsreformen må hentes inn fra budsjettposten for lærebøker og støttetimer, og at de gamle sjøl må betale for den halve eldremilliarden i form av økte egenandeler og dårligere tilbud på ikke-prioriterte områder som hjemmehjelp og bemanning på sykehjemmene.

Regjeringa vil at kommunene skal løse problemet ved å ta inn stadig mer gebyrer og egenandeler. Hver sjuende inntektskrone i kommunalforvaltninga kommer nå fra brukerbetaling. Egenandeler og gebyrer utgjør en stadig større andel av kommuneforvaltningens inntekter - fra 12,7% i 1989 til 14,3% i 1996. Det er snakk om en markert overgang fra skattefinansiering til gebyrfinansiering. Dette fungerer både usolidarisk og usosialt. RV arbeider for å få vekk egenandelene innen helse- og sosialsektoren og skolefritidsordningene. I årets budsjett

foreslår vi å fjerne egenandelene på hjemmebaserte tjenester og foreldrebetalinga på barnehagene.

Regjeringa forutsetter også at fylkeskommunene skal spare penger ved å legge kollektivtrafikken ut på anbud. I fjor brukte regjeringa dette som begrunnelse for å trekke inn 140 millioner kroner fra fylkeskommunenes rammebudsjetter. I år strammes det inn med ytterligere 54 millioner. Fylkeskommuner som f.eks. Sør-Trøndelag, som har vedtatt å ikke legge kollektivtransporten på anbud, må dekke inn dette ved å kutte på andre områder. RV går mot anbud og privatisering.

INNSTRAMNINGENE RAMMER KVINNER VERST

Innstramninger i kommuneøkonomien rammer ikke befolkning i en kommune tilfeldig eller jamt fordelt. Hvor hardt den enkelte merker innstramningene er avhengig av både klasse og kjønn. Svært mange kvinner jobber i kommunesektoren. De største kvinnearbeidsplassene og de største lavtlønnsgruppene blant kvinner finner vi i denne sektoren. Kvinner er storforbrukere av kommunale tjenester. Det er stort sett kvinnene som må dra lasset når det kommunale tilbudet til barn svikter. Flertallet av dem som har plass på eller står i kø til sykehjem, er kvinner. Og det er kvinnene (ektefelle, datter eller svigerdatter) som bærer byrdene når den kommunale eldreomsorgen svikter.

I dag dekkes mange helt nødvendige kommunale oppgaver innafor barnehager, sykehjem og vedlikehold ved bruk av KAJA-plasser og andre arbeidsmarkedstiltak. I tillegg har kommunene mange uløste oppgaver. RV er mot den usunne tiltaksøkonomien som fortrenger faste stillinger og skaper et

B-arbeidsmarked med lønn under tariff og utrygge arbeidsvilkår. For kommuner som har gjort seg avhengige av tiltak, er det et stort problem at staten skrur tiltaka av og på. For 1996 stryker regjeringa sysselsettingsmidlene til kommunalt og fylkeskommunalt vedlikehold i helsesektoren. RV vil overføre tiltaksmilliardene - totalt 4,3 milliarder kr - til faste stillinger i kommuner og fylkeskommuner. På denne måten vil arbeidsløse kunne få seg fast jobb, og kommunene vil kunne dekke noen av de mange uløste oppgavene bl.a. innafor undervisning, helsevesen, eldreomsorg og tiltak for barn og ungdom. Det er økende ledighet innafor akkurat disse områdene som er årsaken til at arbeidsløsheten blant kvinner nå stiger. RVs forslag vil være et effektivt tiltak for å få kvinneledigheten ned.

RV foreslår å øke de statlige overføringene til kommuner og fylkeskommuner med til sammen 20 milliarder kr fordelt med 12 milliarder kr til kommunene og 8 millioner kr til fylkeskommunene. Svært grovt anslått vil dette gi en økt overføring på 4 600 kr. pr innbygger. For en stor kommune som Tromsø vil det bety ca 256 mill kr mer i kommunekassa. For en liten kommune som Risør vel 32 mill mer. 32 millioner er nok til å dekke lønnsutgiftene for ca 130 - 135 nye årsverk innafor barnehage eller eldreomsorg.

RV foreslår:

Det kommunale og fylkeskommunale skattøret tilbake til 1993 nivå

Totalt 20 milliarder mer til kommunesektoren fordelt med 12 milliarder til kommunene og 8 milliarder til fylkeskommunene

Faste stillinger i kommunene i stedet for KAJA-plass

MER TIL SJUKEHJEM, SJUKEHUS OG PSYKIATRI

Regjeringa har foreslått en halv eldremilliard i øremerka tilskudd til kommunene. Dette er småpenger i dobbelt forstand. Det er en dråpe i havet i forhold til de enorme udekkede behovene, og det utgjør ikke mer enn 1,3 promille av totalbudsjettet. Sett i forhold til pengeflommen i det private næringslivet utgjør regjeringas såkalte «storsatsing» 3% av det landets 15 største bedrifter økte overskuddet sitt med i 1994.

Totalt er det 2600 færre heldøgns plasser for omsorgstrengende gamle nå enn det var under eldreopprøret vinteren 1990. Samtidig har det blitt 17 200 flere gamle over 80 år. Hvis vi skulle hatt samme dekningsgrad som i kriseåret 1990 ville det vært behov for nærmere 8000 nye plasser. Det ville gi driftskostnader på 2,5 milliarder kr. eller 5 ganger så mye som Regjeringas «storsatsing». Økningen i hjemmebaserte tjenester kan ikke på noen måte oppveie tapet av heldøgns plasser. Veksten i disse tjenestene er ikke større enn at den omtrent tilsvarer veksten i antall gamle over 80 år.

Eldrebefolkninga kommer til å øke kraftig i åra framover. Regjeringas og kommunenes svar er å satse på billigere tilbud. Mere hjemmebaserte tjenester og omsorgsboliger fram for sykehjem. Dette betyr at mange gamle vil få et mye dårligere pleietilbud enn det de har behov for. Og det betyr at svært mye av ansvaret for eldreomsorgen blir skjøvet over på de pårørende. En undersøkelse fra Hurum kommune viser dette klart. Hurum er den kommunen som har gått lengst i å satse på omsorgsboliger framfor sjukehjem. Sosialdepartementet framhever Hurum som en mønsterkom-

mune. Sannheten om eldreomsorgen i Hurum er at svært mange som trenger heldøgnspleie blir avspist med knapt tilmålte timer fra hjemmesykepleien. De pårørende blir presset til å ta på seg større og større omsorgsoppgaver og frivillige organisasjoner erstatter kommunalt ansatte.

Den stramme kommuneøkonomien fører til at mange kommuner overhodet ikke satser på sykehjemsutbygging sjøl om antallet gamle øker sterkt. For å løse problemet har begrepet «sirkulasjonsfaktoren» blitt utvikla. Sirkulasjonsfaktoren er i hovedsak avhengig av to ting: Forholdet mellom korttidsplasser og faste plasser og dødeligheten på sykehjemmene. Det gjelder å holde sirkulasjonsfaktoren høy, og det oppnår en ved å ha høyest mulig dødelighet blant sykehjemsbeboerne og ved å satse på korttidsplasser.

RV er helt uenig i det menneskesynet som ligger bak utviklinga av begreper som «sirkulasjonsfaktoren». Regjeringas budsjettforslag styrker ensidig den såkalte åpne omsorgen på bekostning av sykehjemmene, og det er fare for at den økte bevilgninga til nye omsorgsboliger/sykehjems plasser i all hovedsak vil bli brukt til den billigste og dårligste løsninga for mange pleietrengende gamle, omsorgsboliger.

RV foreslår:

styrking av eldreomsorgen med øremerka tilskudd på tilsammen 1 milliard i tillegg til Regjeringas forslag. 300 mill øremerka for å fjerne egenandelene på hjemmetjenester (kompensasjon til kommunene). De øvrige 700 millionene øremerkes for oppstarting og drift av nye sykehjems plasser.

Styrking av regions- og fylkessjukehus med 200 mill kr i tillegg til Regjeringas forslag.

En halv psykiatri-milliard som en start på å rette opp den grove svikten mot psykiatriske pasienter. RV øker regjerin- gas forslag med 232 mill kr.

250 mill kr i tillegg til Regjeringas forslag til gjennomføringa av ansvarsre- formen for psykisk utviklingshemmede.

IKKE EI KRONE - IKKE EN MANN TIL IMPERIALISTISKE MILITÆRAKSJONER.

RV er for å legge om militær- politikken slik at Norge kan få et defensivt forsvar som er bygd opp og utrusta for å forsvare norsk terri- torium. Dette betyr bl.a. utmelding av NATO og å si opp det assosierte med- lemskapet i Vestunionen. RV stemte i mot det prinsippvedtaket Stortinget gjorde 6. desember 1994 om at norske mili- tære styrker kan settes inn i regulære krigsoperasjoner hvor som helst på klo- den. RV vil stemme mot alle militær- bevilgninger som er en del av forbere- delse til slike utenlandske krigseven- tyr.

ALT FOR SMÅ SKOLEBEVILGNINGER

RV er mot at penger til grunn- skole og videregående skole blir lagt inn i rammetilskudda til kommuner og fylkeskommuner. Så lenge pengene ikke er øremerka, og det ikke fins tilstrekkelige nasjonale minstestan- darder, er det ingen garanti for at penge- ne går til utdanning. Slik undergraver regjeringa det likeverdige skoletilbudet. RV fremmer derfor forslag om å ta til- skudd til grunnskole- og videregående undervisning ut fra rammetilskudda og øremerke dem slik at utdanninga sikres bedre.

6-ÅRINGSREFORMEN

Trass i store protester har regjeringa fått vedtatt at 6-åringene skal inn i sko- len fra 1997. RV har hele tida vært mot denne reformen og mener 6-åringene vil ha det bedre i barnehagen.

Motstanden mot 6-årsreformen er stor rundt i kommunene. Få, om noen, kom- muner vil kunne ta i mot 6-åringene i skolen på skikkelig vis fra høsten 1997. Dersom det skulle vise seg umulig å stanse reformen, må den utsettes. Det har vært mye uklarhet om finansieringa. Regjeringa sier at staten skal betale ut- giftene forbundet med reformen, men blir ikke trodd, og det med god grunn.. Hervik-utvalget som har beregna inves- teringsbehovet til 2,9 mrd., konkluderer med at det skal gis et investeringstil- skudd på kr 20 000 pr. 6-åring. Dette er alt for lite! Kommuner som har regna konkret på hva de trenger, kommer opp i mye høyere tall!. Det er også verdt å merke seg at behovet for uteareal ikke er tatt med i utvalgets kostnadsberegninger, og 6-åringer trenger noe ganske annet enn en firkanta asfaltplass fylt med 1. - 9. klassinger. RV vil foreslå et tilskudd på 100 000 kr pr 6-åring, et tall som er i tråd med behovet i de kommunene vi har sett nærmere på.

Hernes' reformiver er stor, men refor- mene skal helst koste minst mulig. Noe av det frekkeste som er gjort i den for- bindelse, er forslaget om å **fjerne** stimu- leringstilskuddet på 108 millioner til barnehageutbygging for 1996 og overfø- re det i sin helhet til skolereformen. De- partementet skryter av å skulle bygge 16 000 nye barnehageplasser neste år. Det høres flott ut, men så er altså 14 000 av plassene 6-åringsplasser i skolen!

IT I NORSK UTDANNING

Tidligere i år la Hernes fram «IT i norsk utdanning - Plan for 1996-99» I-gjen er det stor enighet om at informasjonsteknologi må tas i bruk i skolen, men det skal ikke koste penger. Skolene får, som RV fryktet, ikke penger til å kjøpe inn utstyr. I grunnskolen er det i dag i gjennomsnitt en datamaskin pr 40 elever. Samtidig er forskjellene store, og det vil de fortsatt å være når det ikke øremerkes penger til datautstyr. Noen elever vil få delvis dataopplæring, andre vil ikke få noe. For å bøte på noe av dette foreslår RV at det bevilges 400 millioner slik at det kan bli én maskin til hver tiende elev.

Departementet har forhandlet fram en avtale med Telenor for å knytte skolene til Internett. For å prøve ut denne avtalen har noen få skoler fått én ISDN-linje med tilknytningsutstyr. Denne avtalen er etter RVs mening for dårlig. Skolene vil ikke ha råd til å betale tellerskrittene av eget budsjett. For å komme et skritt videre med informasjonsteknologien i skolen vil RV foreslå at alle grunn- og videregående skoler får midler til Internett-tilknytning på linje med forsøket. Dette vil koste 44 millioner i investeringer og 28 millioner i drift. I tillegg foreslår RV 120 millioner til dekning av tellerskritt.

Tilbudet til innvandrerelever er etter RVs mening langt fra godt nok. RV er for lovfesting av retten til morsmålsundervisning. I dag er morsmålsundervisninga styrt av tilskuddet fra staten, men det viser seg at kommunene ikke følger godt nok opp. Særlig ille har det vært i Oslo og Bergen. Dette gir innvandrerelever et dårlig utgangspunkt. RV krever 100 % statstilskudd til tospråklig undervisning. Departementet må gripe inn mot kommuner som ikke følger minstetallet.

Etter Reform 94 trådte i kraft, er det blitt færre plasser i videregående skole. Elever over 19 år har store vansker med å få plass, og mange blir utestengt fra videregående opplæring. Etter RVs mening er det helt nødvendig med øremerkede penger for å opprette plasser til de utestengte søkerne. RV foreslår 500 millioner til nye plasser i videregående skole.

STUDIEFINANSIERING

RV mener prinsipielt at utdanning skal være gratis. Renta i Lånekassen for utdanning er i dag alt for høy og fører til at mange starter i arbeidslivet som gjeldsslaver. Som et skritt den rette veien vil RV foreslå at renta i Lånekassa settes til 4 % og at stipendandelen økes til 30 %.

SLETT U-LANDSGJELDA

Norges renteinntekter på U-landsgjeld er nå på minst 400 mill. Dette er mer enn det Regjeringa foreslår i gjeldslettetiltak på Statsbudsjettet. Til tross for mye fint snakk om gjeldssletting er det faktiske forholdet at U-landas gjeld til Norge vokser fordi misligholdte renteinnbetalinger plusses på gjelda. Det aller meste av u-landsgjelda stammer fra norske kapitalisters mislykka eksportkampanjer i utlandet, særlig skipseksportkampanja som i all hovedsak tok sikte på å støtte norsk skipsindustri.

RV foreslår full sanering av u-landsgjelda over en to års periode. Gjeldssaneringa skal føres på en egen avskrivningspost og ikke belastes bistandsbudsjettet. Bistandsbudsjettet er tappet for mer enn en milliard kr fra 1978 og fram til i dag på grunn av at gjeldslettetiltak er ført opp som bistand.

Gjeldssletting skal gjøres direkte overfor gjeldslanda, ikke gjennom Verdensbanken og det Internasjonale Pengefondet. RV setter av 1,85 milliarder kroner til gjeldssletting.

RV foreslår at bistandspolitikken legges om slik at bistanden øremerkes til frigjøringsbevegelser og andre folkelige organisasjoner, fagforeninger, kvinneorganisasjoner og bondeorganisasjoner som står for alternativer til Verdensbankens utviklingsmodell. RV vil avvikle all norsk bistand gitt gjennom internasjonale finansieringsinstitusjoner som Verdensbanken, regionale utviklingsbanker og Nordisk utviklingsfond. Omlegginga av bistandspolitikken betyr en nedbygging av det norske bistandsaristokratiet.

INGEN NYE STILLINGER TIL FAREMOS POLITISTYRKER

Det er mange viktige oppgaver som politi og lensmenn gjerne skulle tatt seg av. Og mange av dem prøver også å prioritere slike politioppgaver som er viktige for folk flest. Men de som prøver å få til dette, slåss i hard motvind. Justisminister Grete Faresmo har andre prioriteringer. En stor del av politiets ressurser brukes derfor til å håndheve en umenneskelig avvisningspolitikk overfor flyktninger. Politifolk pendler verden rundt for å få tvangsekspedert avviste asylsøkere tilbake til det regimet de flyktet fra. Samtidig opplevde vi nylig at Asker og Bærum politikkammer brukte 48 dager før de oppdaget at en afrikansk kvinne som var overkjørt av toget, var identisk med en kvinne som var blitt etterlyst som savnet i nabokommunen samme dag som ulykken skjedde.

I denne situasjonen vil ikke RV stemme for nye stillinger til politiet.

POST OG JERNBANE - MOT APS PRIVATISERING

RV går mot alle forsøk på privatisering og hel eller delvis omgjøring til aksjeselskap av NSB og Postverket. RV vil legge fram forslag om at NSB skal stå for hovedtyngden av utbyggingsprosjektene på jernbanesektoren, med personale på statstariff. Sentrale oppgaver som billettsalg, reisegodshåndtering, reinhold, skifting, konduktørtjeneste, lokomotivtjeneste og verkstedvedlikehold skal utføres av personell fast ansatt ved NSB. RV går inn for at driften av Gardermobanen skal være NSBs ansvar. RV foreslår å øke bevilgningene til drift og vedlikehold og investeringer i linjen med tilsammen 2 milliarder kr. Denne økningen er ikke mer enn det som må til i 1996 for å begynne å oppfylle Regjeringas løfter fra Norsk Jernbaneplan om ekstrasatsing på jernbane. RV går inn for å fjerne kjørevegsavgiften på godstransport. Denne avgiften fører til at mer gods går over på miljøskadelig veitransport.

RV går inn for å opprettholde Postverket som forvaltningsbedrift. RV vil ha et statlig postvesen som gir god service over hele landet og går mot nedlegging av postkontor.

FLYKTNINGPOLITIKK

Norge er nå et av de landa i Europa som fører den mest restriktive asylpolitikken. Innføring av visumplikt og gjennomført rå utvisningspolitikk har ført til at stadig færre asylsøkere kommer til Norge. Samtidig øker antallet av mennesker på flukt over hele verden. RV vil ha slutt på den iskalde og kyniske avvisninga av mennesker som flykter fra forfølgelse og undertrykking. Vi krever stopp i tvangs-

returer av asylsøkere fra tidligere Jugoslavia og oppholdstillatelse for tamilske asylsøkere. I statsbudsjettet regner Regjeringa med å gi oppholdstillatelse for bare 1000 asylsøkere i 1996. Dette kan bare bety at Regjeringas plan er å legge seg på en enda mer hardhendt avvisnings- og utvisningspolitikk og begrense mulighetene for opphold på humanitært grunnlag.

RV er ikke for at budsjettene skal styre asylpolitikken. Norge kan ikke avvise mennesker på flukt fordi budsjettposten er brukt opp. Men vi mener at budsjettet bør bygge på en foreløpig minimumsmålsetting om å gi oppholdstillatelse til 6500 asylsøkere i 1996. Dette tallet tilsvarer omtrent antall asylsaker som ble behandlet i 1989, før Regjeringa strammet inn.

Regjeringa har i de seinere åra hatt enn forsvinnende liten kvote for mottak av godkjente FN- flyktninger fra land utenom tidligere Jugoslavia (200 pr år). Dette har bl.a. ført til at kurdiske FN-flyktninger med slektninger i Norge blir stengt ute og må leve under svært vanskelige forhold i leire i Irak. Regjeringa har nå økt kvoten for FN-flyktninger til 1000 pr år, men dette er fortsatt et skammelig lavt tall for et rikt land som Norge. RV foreslår som et første skritt å øke kvoten for FN-flyktninger fra land utenom tidligere Jugoslavia til 5000 i 1996.

RV foreslår å øke driftsutgiftene i statlige mottak med 270 mill kr og øke integreringstilskuddet for flyktninger med 465 mill kr.

ALLSIDIG

NÆRINGSPOLITIKK

RV kritiserer norsk oljepolitikk fra en økologisk synsvinkel. Men oljepolitikken er forfeila også ut

fra en samfunnsøkonomisk synsvinkel.

Istedenfor å samordne seg med OPEC - og de andre produsentlanda for å holde produksjonen nede, går Norge i spissen for en rask utvinning som må føre til lave priser.

Gjennom plassering av «oljepengene» i utlandet blir Norge i stadig større grad en «renteniststat». I den grad det føres noen industripolitikk er denne ensidig innretta på behova til de store eksportbedriftene, som rasjonaliserer bort stadig flere arbeidsplasser. I den grad det investeres i Fastlands-Norge har mye av investeringene gått til overdekning av varehus og til annen lite samfunnsnyttig virksomhet.

RV mener at noe av oljeformuen bør brukes til å hjelpe fram en teknologisk avansert hjemmemarkedsindustri.

Selv om denne virksomheten ikke er arbeidskraftintensiv, vil den gi flere arbeidsplasser - og være et nyttig tillegg til en nødvendig vekst i arbeidsplasser i offentlig sektor. Mer produksjon for hjemmemarkedet vil ha positive miljøvirkninger på grunn av redusert langtransport. Det fins heller ikke nasjonaløkonomiske argumenter for at det skulle være bedre å eksportere mer - enn å erstatte en del av importen med hjemmemarkedsproduksjon.

Også i framtida skal vi bl.a. finansiere trygdeordninger. Det gir et godt utgangspunkt for dette, viss vi får flere mennesker sysselsatt i allsidig produksjon og tjenesteyting. Dess flere som arbeider og skaper verdier, dess lettere blir det å finansiere årlige utbetalinger trygd og pensjon. Regjeringas linje som betyr fortsatt høy ledighet kombinert med svære utenlandsinvesteringer vil virke stikk motsatt.

RV vil be regjeringa **utrede betingelsene** for utvikling av en **allsidig og**

økologisk forsvarlig norsk vareproduksjon. Denne må i sin tur danne grunnlag for **en nasjonal plan** for hjemmemarkedsproduksjon - og produksjon basert på fornuftig bruk av de enormt rike naturressursene i Norge (slik som vannkraft, fisk, skog osv.)

RV støtter kravet om at regjeringa seinest i salderingsproposisjonen redegjør for EØS-avtalens konsekvenser for den differensierte arbeidsgiveravgiften.

RV støtter forslag om økte bevilgninger til lærlinge - og praktikantplasser.

RV støtter forslag om et krafttak for utbedring av eksisterende elektrisitetsnett, annen energiøkonomisering, introduksjon av ny miljøteknologi og produksjon basert på alternative energikilder.

RV støtter forslag om støtte til omstilling (eller reetablering av nedlagt produksjon) i ensidige industriområder med høy arbeidsløshet - som f.eks. Grenland og det sentrale Østfold.

MILJØPOLITIKK

Kapitalismen forutsetter at kapitalen stadig forrenter seg og vokser. Denne vekstlogikken står i direkte motstrid til en bærekraftig utvikling bygd på biologisk mangfold og økologisk balanse. Derfor må ikke miljøkampen reduseres til enkeltsaker - eller til et spørsmål om «moralsk opprustning». Miljøkampen må ha et anti-kapitalistisk og systemkritisk perspektiv.

I dag er ikke forskerne lenger uenige om at drivhuseffekten fører til betydelige klimaendringer. Men de som bare har som perspektiv å administrere kapitalismen har heller ingen visjoner om at det er mulig å gjøre noe med årsakene til drivhuseffekten. Derfor er det også helt logisk at regjeringa vil at Norge skal lø-

pe fra ansvaret i forhold til internasjonale klimamålsettinger.

Halvering av oljeinvesteringene.

Norsk oljeproduksjon er økt med 71% siden 1989 - og er tredobla siden begynnelsen av 80-åra. Både økologisk og økonomisk er det en forbrytelse mot de kommende generasjoner å ta ut denne ressursen i det nåværende tempoet - bare for å kunne sette større kapital i sirkulasjon i utlandet.

RV vil halvere de statlige oljeinvesteringene neste år, og ønsker en rask halvering av oljeproduksjonen. Det trengs et «oljefond» under havets bunn.

Fra vei til bane.

I de siste åra har satsing på jernbaneutbygging blitt kraftig nedprioritert i forhold til veiutbygging, som vil føre til kraftig økning i privatbilismen og CO₂-utslippa. RV ønsker drastiske kutt i veibevilgningene i størrelsesorden 2 milliarder kr.

Da jernbaneplanen for 1994-1997 var til behandling i Stortinget, blei det vedtatt en ekstrasatsing på 5 milliarder kroner. Norge er blitt ei sinke når det gjelder satsing på jernbanen, og NSB er kommet kraftig på defensiven i forhold til en liberalisert flytrafikk.

RV vil sterkt kritisere regjeringas løftebrudd overfor NSB.

ENØK OG ALTERNATIV ENERGI JA - ATOMKRAFT NEI.

RV støtter miljøbevegelsen i at bevilgningene til **Enøktiltak** minst må tilbake på 1992-nivå. Forslaget om en liten økning fra 60 millioner i bunnåret 1995 til 91 millioner i 1996, holder på ingen måte mål.

RV ønsker statlig investeringsstøtte til dem som vil gå over til bruk av bioenergi, solvarme eller vindkraft (så kalte. introduksjonstilskudd).

RV vil kutte bevilgningene til forskning på **atomkraft** i Halden (25 millioner) - og isteden øke (og øremerke) bevilgningene til forskning på **alternativ energi**, som i budsjettforslaget er avspist med 10 millioner kroner. Det er grotesk at bevilgningene til Haldenreaktoren i «grønn bok» er oppført som investering i miljø.

EØS-avtalen truer bruken av ombruksemballasje.

Grunnavgiften på engangsemballasje gjør at det meste av drikkevarer i Norge selges i ombruksemballasje. Denne ombruksemballasjen har en returgrad på 98%. Fra miljøsynsvinkel har Norge derfor sannsynligvis verdens beste emballasjesystem.

Dette systemet trues nå av at ESA på bakgrunn av opplysninger fra regjeringa, har tatt en foreløpig avgjørelse om at grunnavgiften er konkurransevridende - og dermed i strid med EØS-avtalen.

RV mener **Stortinget må klargjøre at det overhodet ikke er villig til å fjerne grunnavgiften**. RV gir sin fulle tilslutning til de miljøgrupper - og fagforeninger som aksjonerer for dette standpunktet.

Bl.a. det danske emballasjesystemet tyder på at det ikke er gitt at Norge vil tape en strid om grunnavgiften - om denne blir ført for EØS-domstolen. Men Stortinget må uansett erklære sin vilje til å bruke **vetoretten** for å holde på ordninga.

NEI TIL VEI I VERNA NATUR.

I årets statsbudsjett foreslår regjeringa å starte veibygging mellom Moberg og Sveatjørn. Dette prosjektet vil berøre det verna Os-vassdraget.

RV er mot all veiutbygging i tilknytning til verna vassdrag - og oppfatter at

dette også er innholdet i de rikspolitiske retningslinjene for verna vassdrag.

Holdningen til Moberg-Sveatjørnprosjektet blir en prøvestein på Stortingsflertallets vernevilje.

Statsbankene Regjeringa har gjennom lang tid undergravd Husbankens rolle som virkemiddel for å sikre vanlige folk retten til bolig. Først ble Husbankrenta holdt mye høyere enn markedsrenta slik at det ikke lenger lønte seg å ha lån i Husbanken. Nå foreslår Regjeringa at husbankrenta skal fastsettes av markedet i stedet for som nå ved politisk beslutning i Stortinget. I ei tid med lav markedsrente kan dette være til fordel for låntakerne, men når markedsrenta igjen stiger vil svært mange på vanlig inntekt ikke lenger ha råd til å ta opp lån til vanlig bolig. Forslaget betyr et farvel til siste rest av sosial boligbygging. Omlegginga av Husbanken er rein EU-tilpasning og en direkte følge av at rentesubsidier er i strid med EØS-avtalen. Den Norske Bankforening har tidligere varslet at de vil stevne Husbanken inn for ESA (overvåkingsorganet for EØS-avtalen) hvis ikke rentesubsidiene ble fjernet.

Husbanken skal legges om etter den nye modellen med såkalte treffsikre ordninger som Regjeringa bruker for å undergrave velferdsstaten. Treffsikre ordninger er det samme som streng behovsprøving. Hvis du ikke klarer å skaffe deg bolig på markedets vilkår, må du bevise at du er verdig trengende.

Regjeringa foreslår fortsatt topprente på 7,5 pst for eldre Husbanklån i 1996. Dette vil bety merutgifter på omlag 200 mill kr for folk i borettslag. Hardest ramma blir de som har tatt opp lån etter 1993. Regjeringa fjerner den såkalte rentetrappa. Dette betyr et rentehopp på to prosentpoeng neste år for ca 50 000

husstander. For en familie med 500 000 i lån betyr det ekstraavgifter på 10 000 kr.

Utlånsramma for Husbanken er foreslått til 10 000 nye boliger som skal utgjøre ca 45 pst. av all nybygging. Det er fare for at dette kan føre til en kraftig nedgang i byggevirksomheten. En stor andel av Husbankens lånekunder har ikke mulighet til å få lån i andre banker. RV foreslår at utlånsramma for Husbanken skal dekke ca 80 pst. av den totale boligfinansieringa.

RV går mot EU og markedstilpasning av Husbanken og Regjeringas omlegging til såkalte «treffsikre ordninger». RV foreslår at husbankrenta settes til 4 pst for lån innvilget etter 1.1.1984 og 6 pst for lån innvilget før 1.1.1984.

RV foreslår at renta i Landbruksbanken og Fiskarbanken settes til 7 pst. dvs samme nivå som markedsrenta for langsiktige lån.

RVs VIDERE ARBEID MED STATSBUDEJETTET.

RV vil stemme for en rekke kutt og endringer i statsbudsjettet som ikke er nevnt her. F.eks. stemmer RV mot bevilgninger til kongehuset og for avvikling av statskirka. Denne finansinnstillinga er bare begynnelsen på budsjettbehandligna. RV s Stortingsgruppe er glad for å få innspill til det videre budsjettarbeidet fra både organisasjoner og personer. Stortingsgruppa s arbeid med budsjettet varer fram til sluttbehandligna i Stortinget 19. desember.

Den framstillinga vi har gitt her, har til formål å vise at det er mulig å gjøre *noe* med de viktigste problemene som kapitalismen og Regjeringas politikk har skapt. Gjennom skatteforslag og andre tiltak har vi her pekt på en retning vi mener er mulig, men den forutsetter at arbeiderklassen bruker all sin kraft for å kjempe en politisk endring i nettopp den retningen.

VIRKNING PÅ KOMMUNESEKTOREN AV RØD VALGALLIANSES BUDSJETT (I MILLIARDER KR)

	Inntekter	Utgifter
Rød Valgallianses skatteforslag	11,5	
Skattøre som 1993	7,7	
Sysselsettingstiltak omgjøres til faste kommunale stillinger	4,3	4,3
Egenandeler hjemmebaserte tjenester bortfaller		0,3
Forsøk 6-timersdag		0,2
Plan for barnehageutbygging		1,2
6-årsreform og gratis barnehage, virkninger for komm. sektor		6,9
Øremerket til sjukehjem		0,7
Øremerket til psykiatri og ansvarsreformen		0,5
Data i skolen/Internett-tilknytning		0,6
Flere plasser i videregående skole		0,5
Kvinnepott ved lønnsoppgjøret		6,8
Økning i kommune sektorens frie inntekter		22,0

Ut fra dette vil hovedvirkningene for kommunesektoren som følge av Rød Valgallianses endringsforslag til statsbudsjettet for 1996 bli slik:
Rød Valgallianses statsbudsjett vil øke kommunesektorens *frie* inntekter med $7.7 + 11.5 = 19.2$ milliarder kroner. Dette vil bedre det kommunale tilbudet og være et stort bidrag til å få ned arbeidsløsheten.

Rød Valgallianse øker de *øremerkede* tilskuddene til kommunesektoren med 15 milliarder, til faste stillinger istedenfor sysselsettingstiltak, gratis barnehage for alle barn, kostnader ved 6-åringsreformen, fjerning av egenandel på hjemmetjenester, styrking av eldreomsorg, psykiatri- og ansvarsreformen, forsøk med 6-timersdag og skoleformål.

BUDSJETTVERKNINGER AV RØD VALGALLIANSES FORSLAG (I MILLIARDER KR)

	Inntekt	Utgift
Rød Valgallianses skatteforslag	32,6	
Oljesektoren /Utvinningnivå på 70 pst. av dagens, halvering av investeringer, redusert leteaktiviteter		5,0
Redusert politiker- og topplederlønn	0,9	
Utvida rett til uføretrygd		1,0
Utdannings- og overgangsstønad eneforsørgere		0,6
Sysselsettingstiltak omgjøres til kommunale stillinger	4,3	4,3
Bortfall av egenandeler hjemmetjenester		0,3
Forsøk 6-timersdag		0,2
Gratis daghjem / 6-årsreform		6,9
Utbyggingsplan barnehager		1,0
Økt barnetrygd		1,4
Ledighetstrygd/virkninger av økt sysselsetting	0	
Eldreomsorg		0,7
Psykiatri og ansvarsreformen		0,5
Skolesektoren		1,1
Økt stipendandel og lavere rente på studielån		2,1
Lavere rente Husbanken, Fiskar- og Landbruksbanken		2,0
NSB, kollektivtrafikk		2,0
Veginvesteringer	2,0	
Flyktninger og asylsøkere		1,3
EØS	0,3	
Distriktspolitikk		0,5
ENØK og ny energiteknologi¹		0,4
Lærlinger og praktikanter		0,1
Sletting av U-landsgjeld		1,9
Forsvar	2,0	
Kvinnelønnspress		3,3
20 pst. økning av alderstrygd, uføretrygd og overgangsstønad		5,5
Sum	42,1	42,1

¹⁾ inkluderer kutt Halden-reaktoren, 67 mill.
Balansen er den samme som i Regjeringas forslag.

I dag starter finansdebatten i Stortinget og RVs Erling Folkvord etterlyser logikken i et skattesystem som tar fra de fattige og gir til de rike.

Om de rike betalte skatt

Hvordan henger det sammen at en minstepensjonist på Grünerløkka som sper på levemåten sin som avisbud, betaler 55 % skatt av ekstrainntekta, mens en skipsreder i Bærum som tjener 116 millioner «ekstra», ikke betaler ett øre skatt av sin ekstrainntekt?

Jeg vet ikke hvor mange av minstepensjonistene på Grünerløkka som er avisbud. Men de som kanskje tjener 10 000-20 000 på den måten, de må betale 55 % skatt av hver ekstrakrone i 1995. Etter regjeringens skatteopplegg blir det slik i 1996 også.

DEBATT

Erling Folkvord
stortingsrepr.

Jeg vet heller ikke hvor mange av Bærum millionæren som mottar aksjeutbytte i tillegg til sin øvrige inntekt. Men de som gjør det, kan glede seg over at slik ekstrainntekt er skattefri. Dette gjelder uavhengig av hvor stort aksjeutbyttet er.

Skipsrederen som ifølge likningsprotokollen var Bærum største skattyter i 1994, kan tjene som eksempel. Ved siden av annen inntekt innkasserer han et aksjeutbytte på 116 millioner kroner fra et av sine egne selskaper i fjor. Ifølge likningsprotokollen, som er korrekt ført, betalte han hele 45,1 millioner i inntektskatt av dette aksjeutbyttet. Han ytte et stort bidrag til driften av barnehager, skole og eldreomsorg.

Skjuler

Men likningsprotokollen ljuger i dette tilfellet, og i alle tilfelle der det står å lese at aksjonærer har betalt skatt av aksjeutbyttet sitt. De snirklete bestemmelsene om «godtgjørelse» i selskapsskattelovens kapittel 3 er laga med ett mål for øye: Å skjule nullskattytere. Selv om ordlyden kan synes uforståelig, så er innholdet i bestemmelsen enkelt: Aksjonæren skal ikke betale ett i øre skatt, men det skal stå i likningsprotokollen at han har betalt 28 prosent skatt av mottatt aksjeutbytte. Med en slik lov blir Bærum likningsprotokoll lovlig, selv om den er i strid med faktum! Når Finansdepartementet så oppgir at det utbetales 19,7 milliarder i utbytte til norske aksjonærer i 1995, er det enkelt å regne ut at 5,5 milliarder «luftskatt» kommer til å ligge skjult

Finansminister Sigbjørn Johnsen er raus med de rike, men skatlegger de mindre rikes ekstrainnsats hardt.

i likningsprotokollenes sirlige tallrekker neste høst.

Fritak

La oss se på et par av de andre store skattefritakene:

■ Gevinst på aksjesalg er også skattefritt, og ved dyktig bruk av RISK-reglene kan det til og med gi skattereduksjon.

■ Formuesskatt er valgfritt for de svært rike. Hvis du plasserer formuen som aksjekapital, beskattes den bare for en brøkdel av sin verdi. Anslagsvis 100 milliarder formueskroner forsvinner på denne måten. Kombiner dette med noen andre lovlige transaksjoner, så er hele formuen skattefri - mens den som har noen sparepenger fra et langt arbeidsliv plassert i banken, må betale formuesskatt krone for krone.

Like viktig som fritakene er prinsippet om at *inntekt fra andres arbeid skal beskattes lettere enn inntekt fra eget arbeid*. Dette er gjennomført i hele skattesystemet vårt. Inntekt fra andres arbeid kalles kapitalinntekt og blir - hvis den ikke omfattes av fritakene - aldri beskattet med mer enn 28 prosent.

Urimelig

Rød Vaigallianse mener dette er urimelig og fremmer forslag i dagens finansdebatt i Stortinget om å gjøre noe med det. Vi krever ikke at kapitalistenes inntekt fra andres arbeid skal skatlegges like hardt som ekstrainntekta til minstepensjonistene som er avisbud. I stedet kombinerer vi forslag om skattelette for denne gruppa av de «nest fattigste», dvs. de pensjonistene som tjener litt mer enn minstepensjonen,

med en skatteskjerpning for de rikeste. Vi foreslår bare at kapitalistenes inntekter skal skatlegges etter omtrent de prinsipper som brukes på lønnsinntekter. Dette betyr at den som får inntekta si som aksjeutbytte eller renter, må betale inntektskatt og medlemsavgift til folketrygda, slik hjelpepleieren og verftsarbeideren gjør av sin lønn. Det betyr videre at aksjeselskaper må betale 20 prosent statsskatt slik at de kommer ut med omtrent samme overskuddsbeskatning som de hadde for skattereformen i 1992.

Rik og fattig

Ingen kapitalist vil bli ruinert om dette blir vedtatt. Det er ikke forslag om å beslaglegge milliardformuene. Det handler bare om at de rikeste skal betale skatt etter samme prinsipper som lønnstakere gjør. De beregningene RV har gjort, viser at hvis disse prinsippene blir anvendt på de inntektene og formuene som er resultatet av dagens verdiskaping i Norge, så ville statens og kommunenes inntekter øke i størrelsesorden 52 milliarder kroner, sammenliknet med regjeringens skatteopplegg for 1996. Da er virkningen av en del skattelette for lave inntekter trukket fra.

Når dette tallet er så høyt, forteller det først og fremst hvilket skatteparadis det Apstyrte Norge er for de rikeste i kapitalistklassen. Det forteller dessuten hvilke ressurser som eksisterer til å løse viktige velferdsoppgaver, og som kunne trekkes inn i statskassa til slik bruk, dersom kapitalistene hadde akseptert en mer rettferdig fordeling av skattebyrdene.